

Beslutningsforslag nr. B 46. Fremsat den 24. november 2006 af Christine Antorini (S), Kirsten Brosbøl (S), Carsten Hansen (S), Frank Jensen (S), Bjarne Laustsen (S), Kim Mortensen (S) og Troels Ravn (S)

## Forslag til folketingsbeslutning om frihed for kommunerne til at etablere helhedsskoler

Folketinget opfordrer regeringen til at

1. ændre lovgivningen, så kommuner selv kan beslutte, om de vil etablere permanente helhedsskoler uden at søge dispensation hos undervisningsministeren,
2. nedsætte et udvalg, der skal give et bud på, hvordan helhedsskolen kan tilrettelægges, så vi bedst muligt kombinerer pædagogerne og lærernes kompetencer og styrker den enkelte elevs faglige og sociale udvikling.
3. Herudover skal udvalget komme med anbefalinger til, hvordan skole og fritidsordning kan blive fuldt integreret i helhedsskolen, og se på de økonomiske konsekvenser ved de fremlagte modeller og oprette et videncenter under et center for videregående uddannelse (CVU) eller en professionshøjskole til at udvikle, videreføre og evaluere helhedsskolens undervisningsformer og læringsresultater.

## Bemærkninger til forslaget

### *Almindelige bemærkninger*

Helhedsskolen er målet med ideen om at integrere skolefritidsordningen (SFO) og skoledagen. Hermed er skoleundervisningen og børnenes ophold i SFO ikke to separate forløb, men en sammenhængende dag. Dermed bliver det muligt at koble undervisning, leg og læring sammen. Forslagsstillerne vil give kommunerne frihed til at etablere helhedsskoler, der passer netop til deres område.

Udfordringen bliver at etablere et sammenhængende tilbud, der ikke opleves som »danmarkshistoriens største sveder«, men som et attraktivt tilbud for både børn og forældre, der giver ro og sammenhæng i hverdagen. Samtidig giver en udvidelse af dagen til f.eks. tidsrummet fra kl. 8.00 til kl. 15.00 bedre muligheder for at forbedre elevernes faglige, sociale og praktisk-musiske kompetencer. Helhedsskoler gør det desuden muligt at lave en ambitiøs prioritering af f.eks. idræt/bevægelse, kost og sundhed, når dagen kan organiseres helt anderledes. Det gælder også for de fritidsaktiviteter, børnene måtte gå til. Samtidig kan helhedsskolen rumme opgaver som lektiehjælp, og der kan gennemføres sammenhængende forløb til gavn for både stærke og svage børn, der ofte dropper ud af fritidsordningerne, når de skifter fra fritidshjem til klub.

Tal fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd viser, jf. »Dagtilbud – hvem er ikke med?« fra 2004 og Københavns Kommunes. »Indvandrere og efterkommere – Faktaoversigt« fra 2005, at mange tosprogede vælger SFO'en fra. Ved at man fjerner forhindringer for etablering af helhedsskoler, kan kommuner benytte udvidelsen af skoledagen som et middel til at forbedre såvel faglige som sociale kompetencer hos eleverne, herunder ikke mindst de sproglige kompetencer hos tosprogede elever. Helhedsskolen skal derfor betragtes som et middel til at modvirke den negative sociale arv.

Erfaringerne fra eksisterende forsøg med helhedsskoler i en række danske kommuner er positive. I Vejle Kommune har der eksisteret helhedsskoler på 14 folkeskoler siden 1999-2000 på 0.-3. klassetrin. Her

varer skoledagen fra kl. 8.00 til kl. 14.00. Kommunen foretog en brugerevaluering i 2004, hvor hele 65 pct. af 1.660 forældre med et barn på en eksisterende helhedsskole svarede, at de ville foretrække helhedsskolen, hvis de havde et barn, der skulle starte i skole i dag. Esbjerg Kommune indførte helhedsskolen på samtlige folkeskoler i 2004 og fik udarbejdet en evalueringsrapport i 2005, der også viser udpræget brugertilfredshed blandt forældrene. 98 pct. af respondenterne i samme undersøgelse mener, at indholdet i barnets undervisning er godt eller meget godt, og samme tendens kan ses i forældrenes holdning til samspillet mellem pædagoger og lærere. Her svarer 94 pct. enten tilfredsstillende eller meget tilfredsstillende på spørgsmålet om, hvorledes de opfatter samarbejdet mellem barnets lærere og pædagoger.

På medarbejdersiden er tilkendegivelserne også positive. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har gennem en undersøgelse med deltagelse af 546 SFO'er dokumenteret, at mange pædagoger ønsker, at lærerne inddrages i arbejdet i SFO'en, jf. »Skolefritidsordninger – Mellem skole- og fritidspædagogik« fra 2005. Rapporten konkluderer, at begge grupper anerkender lærernes blik for den faglige formidling og pædagogernes forbedrede indblik i børnenes sociale interageren, trivsel og særegne styrker. Sammenfattende udtaler EVA på baggrund af interviewene, at der i samarbejdet mellem faggrupperne ligger et uudnyttet potentiale, der vil kunne udnyttes ved mere regelmæssige pædagogiske drøftelser mellem lærere og pædagoger. Helhedsskolen giver forbedrede muligheder for at styrke samarbejdet mellem faggrupperne, eftersom den sammenhængende skoledag giver rig lejlighed til at udforme aktiviteterne i fællesskab.

Med forslaget første del opfordres regeringen til at ændre folkeskolelovens § 16, stk. 3, hvorefter undervisningstiden i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin ikke må overstige 6 timer. I stedet for at være afhængig af om en undervisningsminister vil give dispensation, skal folkeskoleloven ændres, så det står kommunerne frit for, om de ønsker at oprette helhedsskoler.

Forslagets anden del omhandler nedsættelsen af et udvalg, der skal komme med anbefalinger til, hvordan skole og fritidsordning kan blive fuldt integreret i helhedsskolen. Udvalget skal ligeledes give et bud på, hvordan dagen i helhedsskolen kan tilrettelægges, så vi bedst muligt kombinerer pædagogernes og lærernes kompetencer og styrker den enkelte elevs faglige, sociale og kreative udvikling. Udvalget skal komme med forskellige modeller for indretning af helhedsskoler. Herudover skal udvalget også se på de helhedsskoler, hvor dagen varer fra kl. 8.00 til kl. 16.00, og hvor forældrebetaling for SFO mistes og udvidelsen derfor kræver investeringer, mens dette ikke er tilfældet for andre kommuner.

Forslagets tredje del opfordrer til, at der oprettes et videncenter, der skal forske i og evaluere didaktik og pædagogik i helhedsskolerne. Videncenteret skal kortlægge erfaringerne med helhedsskolerne. Formålet er at gøre forskning og praksis på området tilgængelig for alle interesserede, herunder kommuner, der ønsker at kvalificere beslutninger vedrørende etablering og udvikling af helhedsskoler.

#### *Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser*

##### *Ad 1 Fjernelse af lovgivningsmæssig barriere*

Folkeskolelovens § 16, stk. 3, indeholder en bestemmelse om, at den højeste daglige undervisningstid for børnehaveklassen og 1.-3. klassetrin er på 6 ti-

mer. Bestemmelsen skal ændres, således at helhedsskolen kan udvides ud over de 6 timer.

##### *Ad 2. Nedsættelse af helhedsskoleudvalg*

Regeringen opfordres til at nedsætte et helhedsskoleudvalg med følgende opgaver:

- Udvalget skal komme med anbefalinger til hvordan skole og fritidsordning kan blive fuldt integreret i helhedsskolen.
- Udvalget skal give bud på, hvordan helhedsskolen kan tilrettelægges, så man bedst muligt kombinerer pædagogernes og lærernes kompetencer og styrker den enkelte elevs faglige, sociale og kreative udvikling.
- Udvalget skal se på de økonomiske konsekvenser af de fremlagte modeller.

##### *Ad 3. Etablering af et videncenter*

Der etableres et videncenter for helhedsundervisning i helhedsskoler med følgende opgaver:

- Kortlægning og formidling af erfaringer med helhedsskoler.
- Evaluering af tidligere, nuværende og kommende helhedsskoler.
- Forskning og praksis inden for leg og læring i hele grundskoleforløbet.

Samarbejdet og videnudviklingen skal ske i tæt samarbejde mellem helhedsskoler, professionshøjskoler/CVU'er og universiteterne.

## *Skriftlig fremsættelse*

**Christine Antorini (S):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om frihed for kommunerne til at etablere helhedsskoler.*

(Beslutningsforslag nr. B 46).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.